СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 85. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 14. квітня 1931. VOL. XXXIX. No. 85. Jersey City, N. J., Tuesday, April 14, 1931. THREE CENTS.

ВЕЛИКОДНА ПИСАНКА -- РІДНІЙ ШКОЛІ В КРАЮ.

ДЕПОРТУЮТЬ ЧИМРАЗ БІЛЬШЕ ЧУЖИНЦІВ

ВАШИНҐТОН. — Секретар Праці Довк подає, що від половини січня депортовано з самого Ню Йорку 1,100 чужинців, котрі не могли виказатися дозволом на побут.

Довк каже, що уряд не веде при депортованню кампанії проти комуністів чи радикальних елементів, а депортує кождого, хто перебуває в Америці незаконно, без огляду на його політичні переконання.

Департамент праці подає далі, що минулого року депортовано в цей спосіб 17,000 осіб, а цього року думають депортувати яких 20,000 осіб. Кажуть, що в Злучених Державах перебуває яких 400,000 осіб, котрі повинні бути депортовані. Переважно живуть вони в Ню Йорку і в його околиці.

ҐРІН ПРО ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА СТАРІСТЬ.

НЮ ЙОРК. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, говорив на обіді „Амерікен Асосіейшен фор Олд Ейдж Секюріті" про обезпечення на старість. Він твердив, що в Америці живе коло 5,000,000 осіб у віці понад 65 літ, а з того яких 4,000,000 осіб є без цента.

Ґрін казав, що Федерація Праці докладає трудів, щоби всі стейти чимскорше завели у себе обезпечення на старість з тим, щоби це обезпечення відносилося до осіб з 65 роком життя і виносило принаймні $300 на рік.

ЗА ВКОРОЧЕННЯ ДЕННОЇ ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Джордж Бартон Катен, президент університету Колґейт, твердить, що машини змусять довести до вкорочення годин праці. Небаром не будуть люди працювати довше як 4 або 6 годин. Тільки в той спосіб буде можна забезпечити всім роботу.

Тепер заходить питання, каже Катен, що Американці робитумуть у вільнім часі. Якщо його вискають розумно, то станут ще більшою й сильнішою нацією, а коли ні, так зачнеться занепад Америки.

ДЕНЬ СВІТОВОГО МИРА.

НЮ ЙОРК. — Англійський письменник, Джан Ґалсворті, взиває всі народи завести в себе міжнародне свято в память мирового договору Келоґа-Бріяна. Це свято мало би пригадувати народам, що вже час покінчити з війнами.

ЗМЕНШУЮТЬ ПЛАТНІ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Бизнес Вік" подає, що по цілій Америці зачато систематично зменшувати заробітні платні.

ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СВІТОВОЮ КРІЗОЮ.

НЮ ЙОРК. — До Злучених Держав прибув сер Джордж Пейш, британський економіст, щоби тут виголосити кілька відчитів на господарські теми.

Пейш каже, що коли держави не зійдуться разом і не знайдуть спільного ліку на теперішню економічну депресію, то положення погіршиться і прийде до світової кризи. Він каже далі, що многі думають, що кріза перейде, що станеться якесь чудо, або що одні потерплять, а інші ні. На думку Пейша, так не буде. Потерплять усі держави або всі виратуються.

ХТО ГИНЕ ПРИ НЕЩАСЛИВИХ ВИПАДКАХ?

НЮ ЙОРК. — Ди Метрополітен Лайф Іншюренс Компані подає, що на 5 осіб, які гинуть при нещасливих випадках, припадає дві жертви на діти і старі особи.

СУХІ ЖІНКИ У ГУВЕРА.

ВАШИНҐТОН. —В президента Гувера зявилася делеґація жінок на чолі з Миссис Генри В. Пібаді, котра заявила президентови, що говорить від імени 12,000,000 жінок і складає йому подяку за обстоювання прогибіції.

Миссис Пібаді відома з того, що коли її стейт, Месечусетс, заявився за знесення прогибіції, вона перенесла місце свого осідку до Флориди.

ШИКАҐО МІСТО АНҐЕЛІВ.

НЮ ЙОРК. — До Ню Йорку прибули два представники міста Шикаґа, щоби познайомитися з методами чистки міста від бандитів. Шикаґо має, як відомо, славу міста бандитів. Та Шикаґовці, як тільки приглянулися відносинам, які істнують в Ню Йорку, заявили з радістю, що в порівнанню з Ню Йорком Шикаґо являється містом анґелів.

З НЮАРКУ ДО ЛОС ЕНДЖЕЛЕС ЗА 24 ГОДИН.

НЮ ЙОРК. — Оголошують, що з днем 20. квітня зачнуть курсувати почтові літаки між Нюарком і Лос Енджелесом, які перелітатимуть цей простір за 24 годин.

ВІДЗНАЧЕННЯ Д-РА КУЗЕЛІ.

На останньому засіданню кураторії Українського Наукового Інституту в Берліні іменовано Д-ра Зенона Кузелю, визначного українського вченого, дійсним членом Інституту. З хвилею номінації д-р Зенон Кузеля обіймає в Інституті катедру української етнографії та краєзнавства.

В ПОЛЬЩІ ВІД ВСЬОГО ПЛАТЯТЬ ПОДАТКИ.

Появився розпорядок польського міністерства фінансів, згідно з яким власники запальничок (кресалок) мусять платити за одно кресало 10 злотих оплати річно. Ці оплати мають заступити приходи держави з сірникового монополю від осіб, які вживають кресалок, а не купують сірників.

500 ОБВИНУВАЧЕНИХ, 1,000 СВІДКІВ.

У Лодзі закінчилося слідство проти членів конґресу ППС-лівиці. У вязниці є 132 учасників конґресу, інші є під поліційним наглядом. Перед судом стане 500 обвинувачених, тому процес відбудеться не в цілости у Лодзі. Свідків покликано 1,000.

ЯК ВОДИТЬСЯ В НИНІШНІХ ЧАСАХ.

Дня 22. листопада 1930, в день перед виборами до сенату, місцева поліція арештувала о. Михайла Юхновича, сотрудника в Плаучі Великій (пов. Бережани), закидаючи йому підбурювання людей проти держави в часі проповіди по відході пацифікаційних військ з Плаучі Великої. По десятидневному побуті в бережанській вязниці випустили о. Юхновича на волю, а карне доходження передали судови. Дня 12. січня 1931 р. відбулася судова розправа, на котрій подані поліцією свідки зізнавали під присягою. А ціла ця справа закінчилася тим, що прокуратор окружного суду в Бережанах під датою 27. II. 1931. Ч. I. Дс. 1621/30. У. 128/31. повідомив о. Михайла Юхновича, що доходження проти нього за „збр. з §§ 58 ц., 596/2, 65 а, 300, 302, 305 ук. і вистемпку з § 24 уст. з 12/XIII. 1862, Нр. 6. з року 1863 Рпп. уморжилем на засадзе арт. 246 §1 к.-п. к." — Кілько то параґрафів треба подати, щоби когось без потреби всадити до вязниці!

ЗДОГАДНІ ЧЛЕНИ УВО ПЕРЕД ЧОРТКІВСЬКИМ СУДОМ.

В окружнім суді в Чорткові розпочався 16. березня ц. р. процес проти здогадних членів УВО, яким закидається державну зраду. Перед судом станули: Юліян Думний з Дзвиняча, студ. Олекса Ганкевич, також з Дзвиняча, Мирослав Чорненко зі Скородинець, Любомир Прокопович, Осип Романів з Чижихова, Микола Кузьмак зі Звенигороду, Осип Осадчук, Волод. Пиріг, Петро Опиханий, Волод. Гладкий і Ізидор Наґаєвський. Процес триватиме 3 дні. На розправу покликано 33 свідків. Боронять адвокати: д-р Шухевич, д-р Електорович, д-р Юрчинський і д-р Росляк.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС У КИЇВСЬКІМ СУДІ.

Бувші вояки червоної армії та всякі червоні партизани в СРСР мають великі привілеї та й прибутки, вони творять своєрідну упривілійовану суспільну верству, яка в републиках паперової рівности будить зазрість інших верств. І ось трапляється часто, що громадянин СРСР, не маючи змоги дістати посаду чи працю, підробляє собі фальшиві документи, що він є бувший „червоний партизан" та втискається на якусь посаду. Саме на днях у київськім суді засудили за такі гріхи Ізраїля Вишнепольського, Серґія Шостака, Мойсея Ривкіна і Григорія Монделевського на півтора року вязниці, Осипа Шайнфайна на 2 роки, Натана Кукуевицького, Орловського і Штайнгардта на 4 роки заслання на Соловецькі острови. Всі вони підробили собі документи „червоних партизанів" і хоч колись були „контрреволюціонерами", добились хліба й гроша таких як бувші червоні повстанці. І тому, що не хотіли вмирати з голоду, може умруть в тюрмі, або на Соловецьких островах.

ЗАГАДОЧНЕ ВБИВСТВО ЖІНКИ В БЕРЛІНІ.

В маленькім готелю в Берліні знайшли вранці мертву 23-літну жінку, Іду Леман. Хто її вбив, невідомо. Відомо тільки, що вечором її відвідав якийсь молодий чоловік і мав з нею різку суперечку. Іда Леман була відома зі своєї краси й інтеліґенції.

ТУНЕЛЬ ПІД ҐІБРАЛЬТАРОМ.

З Мадриду подають, що весною під проводом еспанського вченого, Карлоса Мендозія, почнеться будова великого тунелю під Ґібральтарським проливом. Коло Танжера вже наґромаджено будівельний матеріял.

ШОФЕР ПОСПІШАЄ ДО КРИМІНАЛУ.

В селі Глубоке (Закарпатя) йшли два жандарми. Проти них „летіло" авто. Жандарм дав знак шоферови остановитись, але той не тільки не став, а, загасивши світло, нагнав авто прямо на жандарма. Жандарма тяжко поранило, зломано йому руку і ногу. Шофер тікав далі, але нарід таки піймав його. Шофера арештовано.

ПОМЕР ЕПИСКОП ҐРУАРД, ПАТРІЯРХ ПІВНОЧІ.

В місцевости Ґруард, Алта., названій у його честь, помер 8. березня римо-католицький епископ Еміль Ґруард, званий патріярхом півночі. Умер в глибокій старости, бо маючи 91 літ, з чого близько 70 літ прожив між Індіянами північної Канади. За той час він навчився говорити кільканацятьма індіянськими мовами і вважався за експерта в тій области. Уроджений у Франції, він прибув до Канади 1860 р., як місіонар і по коротких студіях в Монтреалі виїхав до Чіпеваєн над 'озером Атабаска і в тих околицях перебував уже до смерти.

ПАНАМСЬКИЙ КАНАЛ БЕЗПЕЧНІШИЙ.

Зприводу землетрусу, який навістив столицю Нікараґви, виринула знову дискусія, чи виплатиться будувати канал через Нікараґву, щоби в цей спосіб злучити два океани. Кажуть, що Панамський канал є таки безпечніший, бо там не було досі великих землетрусів, а в Нікараґві є вони частими гостями.

САМОВБИВСТВО ПОЛІЦАЯ.

У Варшаві при вул. Прокоповій повісився на власних шлийках старший постерунковий Едмунд Крисяк. Він мав 35 літ, жінку і троє дітей. Причиною самовбивства був страх перед відповідальністю за якусь провину.

РУМУНИ ЗАБИРАЮТЬ ЗЕМЛІ НАШИХ ГРОМАДЯН.

В Тячеві відбулися дня 22. II. протестаційні збори, в котрих брало участь понад 1,000 селян. Причиною демонстрації став румунський закон, котрий забороняє чужим громадянам бути власниками земель і такі землі держава має право вивласнити по 200 леїв за катастральний морг. Тою конфіскацією найгірше покривджені селяни Тячева, бо границя чесько-румунська веде під Тячевом і поля Тячевчан припали до Румунії. Таким способом наші люди малиб втратити 7,000 моргів доброї землі. Багато Тячевчан ходили й просили, але марно. Збори приняли резолюцію, в котрій жадають переведення справедливіших границь. Вибрано 25-членову комісію, котра буде заступати пошкодованих перед урядом і Союзом Народів.

РЕВІЗІЯ В ЛЬОКАЛІ ОВП У ПОЗНАНІ.

Поліція перевела ревізію в Познані у тамошніх діячів Обозу Великої Польщі і в льокалі Стронніцтва Народового. Забрали кореспонденцію і 9 скляних посудин з вибуховими матеріялами. У льокалі ОВП сконфіскували зброю і набої. Здогадуються, що ОВП хотів перешкодити академії з нагоди іменин Пілсудського й уладити демонстрацію.

РУСИНИ И УКРАЇНЦІ — ДВА СЛАВЯНСЬКІ НАРОДИ.

Польський часопис „Час", видаваний фірмою Нешенел Прес Лімітед, котрої головою, як відомо, є Григорій І. Курдидик, подає в числі 10 (з 11. березня), редакційну статтю п. з.: „Походзене Полякуф" і в ній, вичисляючи двома наворотами славянські народи, кладе Українців і Русинів як два окремі народи, хоч Поляків, Мазурів і Ляхів не рахує за окремі народности.

Не було би це дивно, тільки глупо, колиб про дві окремі славянські народности, українську та русинську, писав який обскурний польський редакторина, але, наскільки відомо, головним редактором „Часу" є Володимир Біберович, котрий між Українцями представляє себе за Українця і є рівночасно головним редактором „Канадійського Фармера". („Укр. Голос").

ТИРОЛЬЦІ ПРОСЯТЬ ГУВЕРА ВИПРАВИТИ ПОМИЛКУ ВИЛСОНА

КАЖУТЬ, ЩО ПІВДЕННИЙ ТИРОЛЬ НЕСПРАВЕДЛИВО ПРИДІЛЕНО ДО ІТАЛІЇ.

ІНСБРУК (Австрія). — Тут відбувся великий мітинґ збігців Німців з південного Тиролю, котрі після обговорення становища Німців у тій частині Тиролю, яку по Великій Війні прилучено до Італії, ухвалили вислати слідуючу телеґраму до президента Злучених Держав, Гувера:

„Мешканці північного Тиролю пригадують президентови Злучених Держав, що його попередник, президент Вилсон, дозволив, щоб південний Тироль був прилучений до Італії. Сталося це в наслідок помилки, яку пізніше Вилсон сам признав. Чи не може його заступник зацікавитися активно тяжким становищем наших краян."

Крім того ухвалено кілька резолюцій, які зазначують переслідування італійським урядом Німців в південнім Тиролі, стараючись їх винародовити та перевернути на Італійців. Безпосередньою причиною скликання мітинґу було засудження тирольського Німця-патріота, Гайнриха Мальфертайнера, на безвиїздне перебування в його ріднім місті, Болзано. Тому дозволено заходити до ресторанів, але не дозволено там сідати й розмовляти з присутніми Німцями.

Зпочатку суд засудив його на заслання на острови на три роки, але потім уряд змінив заслання заборону виїздити Мальфертайнерови з його рідного міста.

УРЯД МЕК ДОНЕЛДА ЗАГРОЖЕНИЙ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Лідер ліберальної партії, Ллойд Джордж, погодився з сером Саймоном, який стоїть на чолі партійної опозиції, що вимагає негайного повалення уряду Мек Донелда. Отже при голосованню в справі допомоги безробітним, яке відбудеться в четвер, члени партії можуть голосувати по власній волі. Коли частина ліберальної партії на чолі з сером Саймоном приєднається до консерватистів і буде голосувати разом з ними проти уряду, то робітничому урядови доведеться йти до димісії й призначити нові вибори.

Консерватисти закидують урядови Мек Донелда, що він не виконав своїх передвиборчих обіцянок у справі допомоги безробітним та не осягнув помітних успіхів у справі боротьби з економічною крізою в Анґлії. Навіть ґрупа Ллойда Джорджа незадоволена з Мек Донелда, бо він відмовився кооперувати з нею в справі допомоги безробітним.

БЛЬОКАДА АЗОРСЬКИХ ОСТРОВІВ.

ЛІСБОНА (Портуґалія). — Уряд уже не закриває того, що повстання на острові Мадейрі викликало симпатиків і на Азорських островах. Деякі острови вже виповіли послух центральному урядови й на них точиться боротьба між противниками уряду та тими елементами, що ще залишаються льояльними до нього.

Уряд оголосив бльокаду Азорських островів, готуючись до висилки туди транспортів війська. На Мадейру також уже відійшло кілька воєнних кораблів і траспорт війська. Остров знаходиться далі в руках повстанців, які, не зважаючи на бльокаду, не думають здаватися.

РОСІЙСЬКА БАВОВНА КОНКУРУВАТИМЕ З АМЕРИКАНСЬКОЮ.

МОСКВА (СССР). — Радянський уряд вирішив у наступному році збільшити засів бавовни на 80% проти минулорічного засіву. Плянують засіяти принаймні 6 міліонів акрів бавовни. До старих бавовняних районів додають нові райони на Україні, на Кримі, на Кавказі, у Вірменії й т. д.

Большевики сподіваються своєю бавовною витіснити з міжнародніх ринків американську бавовну. Також при помочі американських машин вони думають задовольнити потреби Росії власними ткацькими виробами.

ПРЕЗИДЕНТ ДУМЕРҐ ПРОТИ ОБЕЗЗБРОЄННЯ.

ПАРИЖ (Франція). — Президент републики Думерґ, який тепер поїхав до Африки, щоб відвідати французькі кольонії, виголосив довшу промову в Ніці. Він зазначив, що Франція мусить числити лише на власні сили, а тому не піддаватися намовам обмежувати своє зброєння так довго, як довго Ліґа Націй не буде мати можливости давати своїм членам реальні ґарантії недоторканости їх і мира.

Зокрема він вказав на австрійсько-німецьке економічне зближення як на загрозу Франції від все зростаючої могутности Німеччини. Французька преса стрінула промову свого президента прихильно.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокe число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.—
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВЛАДИКИ У ГРІЗНИЙ ЧАС

Не тільки українська преса в краю, але й уся преса польська заговорила дуже обширно про два виступи станиславівського владики, Григорія Хомишина. І нам доведеться про них говорити та передати не тільки зміст епископських енунціяцій, але й коментарі, які появились у звязку з ними. А тих коментарів є дуже богато; найбільше з боку Поляків.

Епископ Хомишин видав про світські українські установи енунціяцію, якої зміст подаємо в сьогоднішнім числі, а крім того оголосив пастирського листа: **„Про політичне положення українського народу в польській державі".**

Як енунціяція так і пастирський лист стрінулися з негодованням з боку українського народу. Та польська преса повитала їх, як подає „Діло", аж „роззброюючо щиро" як вислів льояльности до польської держави і знак до польсько-української угоди.

Наші читачі матимуть нагоду познайомитися зі змістом згаданої енунціяції й пастирського листа й зможуть виробити собі свій власний погляд на порушені там справи, без огляду на те, яке становище займають до цього краєві часописи чи наш орган.

На нашу думку, в краю робиться з боку групи еп. Хомишина та його найближчого політичного дорадника, д-ра Осипа Назарука, те, що було започатковане д-ром Назаруком в Америці, коли то треба було нам зводити важку боротьбу проти конкордату, чи в обороні памяти Івана Франка.

Американсько-українське громадянство зможе собі теж виробити погляд і щодо цього, які то інформації посилає еп. Богачевський до краю про часопис „Свободу" й „Обєднання". І як він ними допомагає еп. Хомишинови нищити старокраєві інституції.

А роздумавши те все, стане перед нами питання: Чи можлива співпраця з такими епископами, які протестують проти цього, що українську ґімназію в Дрогобичі названо іменем Івана Франка або, що на посвячуванню цеї ґімназії названо Франка „національним пророком"?

Куди ми зайдемо, коли наш нарід, знесилений польськими звірствами і потребуючий розради та піднесення духа, дратуватимуть ще й українські владики своїм релігійним фанатизмом, який вражає найніжніші національні почування?

ЕПИСКОП ХОМИШИН ПРО НАШІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ УСТАНОВИ

ВИСТУПАЄ ПРОТИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" І „ПРОСВІТИ" В КРАЮ. ПОКЛИКУЄТЬСЯ НА ЛИСТ ЕП. БОГАЧЕВСЬКОГО, ЗВЕРНЕНИЙ ПРОТИ „СВОБОДИ" І „ОБЄДНАННЯ" В АМЕРИЦІ. ЩО КАЖЕ НА ЦЕ РІДНИЙ КРАЙ.

У „Вістнику Станиславівської Епархії" з дня 23. лютого 1031 р. поміщено офіціяльну енунціяцію еп. Григорія Хомишина в справі українських установ під таким заголовком: „Ч. 4-Орд. О. світських українських установах".

Ми не маємо цього Вістника, тому покористуємося тим, що подала про його зміст старокраєва преса. Львівське „Діло" пише про це так:

Покликуючись на свою відозву до духовенства з 8. грудня 1928 р. ч. 7938-IV, в якій говорилось про видання „Рідною Школою" календаря, незгідного з католицьким духом, станиславівський владика твердить, що „Рідна Школа" в черговому році видала такий самий календар, поміщуючи в ньому „православний календар і то сейчас по греко-католицькім місяцеслові, а римо-католицький календар аж на третьому місці". Це „Рідна Школа" зробила, не зважаючи на те, що в справі попереднього календаря застереглася у листі до Преосв. еп. Григорія проти закиду, немовто „вона через уміщене православного календаря піддержує і поширює православє серед нашого громадянства". Щойно цього (1931) року „Р. Ш." видала для греко-католиків календар з подвійним місяцесловом (тобто греко- і римо-катол.), а для православних з потрійним, „однак дивним дивом, може через ошибку в книгарни в Станиславові розпродується календар з потрійним місяцесловом. І тому моя увага рівнож у Пастирськім Листі з дня 13. V, 1930 р. **щодо непевної хиткої дороги „Р. Ш." є зовсім обоснована".**

(Підкреслення наші — **Ред.**).

А далі для підтвердження тези, що „Р. Ш." „маловажить принципи катол. Церкви", наводиться листа від Преосв. Константина Богачевського з Филаделфії, в якому говориться про автора книжки „За океаном", п. Льва Ясінчука, та його роботу в Америці в характері делеґата „Р. Ш." для переводження збірок. Преосв. Константин робить п. Л. Ясінчукови закид, що він як делеґат „Р. Ш.", яка є католицькою, відвідав в Америці „передовсім управу Т-ва Обєднання", де засідають як члени управи поодинокі люди, „екскомуніковані за борбу, яку підняли проти Катол. Церкви в 1923 р." Крім того був він у редакції щоденника „Свобода", видаваного „в антикатолицькім і навіть антирелігійнім дусі", а далі відвідав навіть „українських большевиків і соціялістів" і щойно потім „мав відвагу просити о послухання в католицького епископа". Накінець п. Ясінчук як делеґат „Р. Ш." входив у контакт із автокефалістами, які „на загал є галицькі відступники від католицької Церкви."

З черги станиславівський владика висуває закид, що ґімназію „Р. Ш." в Дрогобичі названо „іменем Франка", а в часі посвячення будинку ґімназії голова комітету будови цього дому назвав І. Франка у своїй промові „національним пророком", не зважаючи на те, що ґімназію посвячував Преосвященний Йосафат Коциловський, перемиський епископ.

„Від себе додам, — пише станиславівський владика — що це була чиста провокація католицького Епископа... Так у нас діється майже безсоромно". Останній заміт проти „Рідної Школи" такий: З нагоди пятьдесятьлітнього ювилею „Рідної Школи" її Головна Управа видала відозву до українського населення. Вона звернулась і до всіх наших владик за підписами на ній. Станиславівський владика положив під відозвою свій підпис, але з такою заміткою: „Підписую з тим застереженням, що в „Рідній Школі" буде запевнений вплив католицької Церкви". З таким самим застереженням підписав відозву перемиський владика і станиславівський епископ-суфраґан. Одначе Головна Управа при публікуванні відозви це застереження пропустила.

„Томуто — читаємо далі — проти сего поведення Головної Управи я рішучо з мого боку протестую. Рівнож уповноважнений се заявляю в імени Преосвященого Епископа д-ра Йоана Лятишевського... „Думаю, що вже висше наведене ясно свідчить о хиткій і непевній дорозі „Рідної Школи". Безперечно нам треба рідних шкіл, і цілий нарід повинен з послідного спромогтися, щоби ті школи розвивалися і процвитали, однак наколи ті школи мають бути стійні і правдивий хосен приносити, то виховане в тих школах мусить спиратися на основах катол. віри і етики. Національне виховане ще не є забезпечене і повне виховане, бо національні принципи без основи катол. віри і етики можуть бути звихнені, а навіть небезпечні".

Але станиславівський владика висуває закиди не тільки проти „Р. Ш.", але й проти „Просвіти" і проти кооперації. Проти „Просвіти" висунений закид, що вона толерує в своїх читальнях на території станиславівської дієцезії такі явища, як „сектантські збори", влаштовувані в читальняних будинках. „Просвіти" стаються у нас „захистами сектантів", а крім того по „многих читальнях зачинає загніжджуватись дух радикальний, а навіть сельробівський". Щож до кооперації, то в однім повітовім місті в часі владичої духовної місії для вірних якась невідома рука наліпила на хресті біля церкви оголошення про загальні збори кооперативи „Українська Книгарня". В ньому заповідалось, що збори відбудуться в 10 год. передполуднем у неділю, тобто в час Богослуження. „Це була — пише владика — чиста провокація і знevага не так для Епископа як радше для так святої справи, якою є місія. Питаюсь, чи Поляки щось подібного могли би зробити для свого Епископа. Думаю, що навіть Жиди, Турки і магомедани, шануючі себе і свою честь не допустилися би чогось подібного. Могли члени кооперативи не ходити на місію, але профанувати святу справу місії, місійний хрест і зневажувати та провокувати свого Епископа, се потрафлять тільки наші „віруючі" патріоти-інтеліґенти. І ті наші установи, хиткі і непевні або навіть ворожі щодо Церкви і віри, і ті наші інтеліґенти індеференти, лібeрали або циніки релігійні мають ще чоло удаватись, домагатись нераз настирливо, а навіть диктувати духовенству, щоби давало гроші, занималось складками і збірками в церкві, коло церкви, при всяких нагодах Богослужень і торжеств релігійних".

На ті закиди епископа Хомишина відповідає старокраєвий часопис „Новий Час" в ч. 33, в статті, затитулованій: **„Хиткі і непевні дороги"** — в такий спосіб:

Закиди зроблені Преосвященним Григорієм українським установам є того роду, що над ними не можна перейти до порядку. Ясно. Коли з такого високо авторитетного місця високий церковний достойник заявляє прилюдно, що „Рідна Школа" й инші українські установи йдуть „хиткими і непевними дорогами", то приходить на думку кожному, хто ці закиди читає чи чує, що... щось в тім мусить бути. Або — друга можливість — ті закиди безпідставні. Тому вважаємо за відповідне розглянути цю справу як найдокладніше, щоб прийти до ясного висновку: в чому річ.

Зробити українським установам, особливо таким як „Рідна Школа", закид, що вони ходять „хиткими й непевними дорогами" — це дуже відповідальна річ. Цеж ті установи, в яких руки ми віддаємо виховання молоді й освіту нації. Тож якщо вони ходять „непевними дорогами"... Правда, досі ми вже стрічалися з подібними закидами на адресу згаданих установ. Робили їх **комуністи.** І треба признати, що вони мали для того підставу. Так! Бо ані „Рідна Школа" ані „Просвіта" не хотіли піти якраз тими „хиткими й непевними дорогами", на які їх комуністи хотіли звести. І тому одна і друга установа мусіли кілька років витримувати гострі й не перебираючі в засобах атаки комуністів і всяких інших сельробів, аж доки ці атаки не розбилися так, як розбивається й розприскується хвиля об суцільний беріг.

Тепер ті самі чи подібні закиди вийшли з уст **українського епископа.** Чи ті закиди мають якунебудь підставу? Розгляньмо!

Станиславівський владика закидає „Рідній Школі" перш за все те, що вона містить на свойому стінному календарі також православний календар. Епископ стоїть на становищі, що це поширювання православія. Не знаємо, бо досі не чули ані про один такий факт, кілько греко-католиків перейшло під впливом календаря „Рідної Школи" на православіє, але знаємо напевно, що як навіть „Рідна Школа" перестане друкувати православний місяцеслов, то православні Українці матимуть свій календар — більше як певно в російській мові, бо там такий курс — і православіє не згине від того як роса на сонці. „Рідна Школа", хоча вона католицька і ніже одним своїм кроком ніколи не виявилася протикатолицькою установою, мусить рахуватися з фактом, що велика частина українського народу — це православні. Зовсім анальоґічно, як новочасна держава, що хоч і уважає якусь релігію пануючою, мусить застерегти в своїй конституції свободу других вір чи релігій. „Рідна Школа", хоч побудована на католицьких засадах, не може ставати пропаґаторкою католицизму між православними, бо це не її завдання. Та й Преосвященний Григорій хіба того від неї не вимагає. Якщож ніхто не може доказати шкоди, яка випливалаб для католицизму з того, що „Рідна Школа" дає православний місяцеслов, то яке випрадання має зроблений епископом закид? Аджеж у всіх наших календарях є і жидівський календар. Але ще ніхто під впливом того не перейшов на юдаїзм.

Мало того! Ми маємо прекрасний приклад, який дав нам найвищий пастир католицької церкви, папа Пій XI, що виступив в обороні переслідуваної большевиками православної церкви і доручив усім католицьким вірним молитися, щоб Бог влекшив долю православних християн. По цілому католицькому світі йшли на ту інтенцію молитви й богослуження. Але з цього приводу хіба ніхто не посудив ані римського престолу ані всього католицького клиру, що вони поширюють православіє.

Те саме з назвою дрогобицької ґімназії „Рідної Школи" іменем Франка. Франко вийшов з Дрогобиччини і був великим і визначним українським громадянином, визначним вченим і поетом. Загал нашого громадянства знає його як такого. Те, як він ставився до релігії чи до питань з нею звязаних, пропало серед величі тієї роботи, яку він зробив для українського народу. Ці його погляди стали несуттєвою, побічною справою. І підчеркнення заслуг Івана Франка для українського народу не є ніякою образою для католицької церкви чи українського епископа. Такою образою моглоб бути тільки умисне підчеркнення релігійного світогляду Франка і то підчеркнення з метою образити присутного католицького духовника, а цього чейже ніхто не зробив.

І ще справа підписів на ювілейній відозві „Рідної Школи". Преосв. Григорій підписав цю відозву з заміткою „Підписую з тим застереженням, що в „Рідній Школі" буде запевнений вплив католицької церкви". І був здивований владика, що Головна Управа не надрукувала тієї замітки біля підпису. Чогож тут дивуватися? Аджеж це застереження було звернене до Головної Управи, бо тільки від неї залежить, якою буде „Рідна Школа". А колиж Головна Управа, стрічаючи підписи з таким застереженням, всеж таки їх використала, то знак, що вона приняла до відома це застереження і дала цим доказ найбільшої льояльности до католицької церкви. Преосв. Григорій міг би витягати консеквенції з того застереження, якщоб Головна Управа його не зберегла, якщо зробилаб щонебудь йому всупереч. Але нiщо подібного досі не сталося.

Оце малиб бути ті „вчинки" „Рідної Школи", що дали станиславівському владиці привід до того, щоби прилюдно заявити про „хитку й непевну дорогу „Рідної Школи".

А закиди „Просвіті".

Преосв. Григорій пише, що „фактом є, що де сектанти появилися в якім селі, то читальні дають їм приміщення, там відбуваються збори сектантські так, що читальні „Просвіти" стаються у нас захистами сектантів. А тепер ще додам, що в многих читальнях зачинає загніжджуватись дух радикальний, а навіть сельробівський". Цього не можна заперечити. Відома справа, що у нас поширюється сельробізм та сектантство. І цікава річ, що те сектантство поширене найбільш в дієцезії Преосв. Григорія. Видно, що там воно має найкращі умовини для розвитку. І так само воно як і сельробізм є тими явищами, з якими бореться наше національно свідоме громадянство, з якими бореться і „Просвіта". Називати читальні „Просвіти" захистами сектантства чи сельробізму в той час, коли ті струї — особливо в станиславівській дієцезії — поширюються та захоплюють часами на короткий час якусь установу, це щонайменше узагальнювання. Пише Преосв. Григорій, що Голова „Просвіти" заявив, що в тій справі Головний Виділ буває безрадний, але „доложить усіх старань, щоби всяке грозяче лихо усунути". Гадаємо, що не можна було дати льояльнішої відповіди. А те, що Головний Виділ „часом" безрадний, то ще не „хиткі і непевні дороги". Бо і духовенство станиславівської дієцезії і сам владика безсильні видно, коли якраз в тій дієцезії сектантство так дуже поширюється.

Закиду зробленого кооперації, цебто, що хтось прибив на хресті оголошення про загальні збори, теж не можна віднести до кооперації в тому значінні, що вона йде „хиткими й непевними дорогами". Певно, що прибиття оголошення на хресті було нетактовне, але чому приписувати цьому зараз злу волю, чому уважати, що це було зроблене з метою провокації, коли це міг зробити хтось, що не подумав гаразд про те, що робить. Чи то знак, що українська кооперація ходить „хиткими і непевними дорогами", за що її треба бити аж звисока авторитетного становища та давати привід ворожій, без огляду на те, якій, пресі оплюгавлювати і підкопувати повагу наших установ хоч би тільки перед чужими? Чи власне католицька етика не каже бути вибачливим до несвідомих людських блудів? А чейже не доказано, що згадану картку прибив хтось навмисне, щоби спровокувати епископа.

Д-р Остап Грицай.

МОЦАРТ

У 175-ті роковини уродин.
(1756—1931).

(1)

Музичному світові Німеччини, а з ним усьому культурному світові взагалі доводиться цьогоріч святкувати більш ніж півтора-столітні роковини уродин одного з найґеніяльніших мистців, яких знає історія людства в области музики, а саме Вольфґанґа Амадея Моцарта **(Mozart, 27. I. 1756, — 5. XII. 1791).** Але сказати про Моцарта тільки те, що він один з великих музиків, значилоб може тесаме, що добачувати в Наполеоні тільки одного зі славних героїв Великої Революції. Бо Моцарт своїм життям і своєю творчістю, своєю судьбою та своєю індивідуальністю, духовістю і вдачею це щось таке вщерть виїмкове, окремішне про себе й незабутнє, що просто важко писати про нього звичайними словами, а хотілосяб величати його кожною думкою, і кожним споминoм про нього. Адже навіть такий музичний ґеній ґеніїв, як **Людвик фан Бетховен,** писав колись в листі до М. Штадлера в р. 1826. про Моцарта пропамятні слова:

— Я завжди належав до найбільших поклонників Моцарта і лищуся ним до останньої хвилі мойого життя".

Цеж уже в найраншім дитинстві зазначується виїмковість такої духової появи, як Моцарт, просто неймовірними рисами.

Воно притім певна річ, що запопадливо дбайливе виховання в домі гідних батьків та заздалегідь дуже вміло поведена фахова наука мусіли зі своєї сторони причинитися до успішного розвитку природних талантів малого Вольфґанґа. Дотого становище батька **(Леопольда М.)** як музика-скрипака в домашній капелі графа Жиґмонта Шратенбаха, архієпископа й володаря колишнього князівства Зальцбурґу, було для нього немалою спонукою може й надто вчасно використовувати талант спосібної дитини для принагідних заробітків. Бо батькова платня в службі у високопреосвященного пана Зальцбурґу була вцілости доволі скупенька. Як член капелі архієпископа батько Моцарт, мимо своєї поваги як музичний педаґоґ, належав властиво — по тодішнім поняттям — до двірської челяді, без дозволу пана графа він не смів виїждати з Зальцбурґу нікуди, словом, — був завдяки свойому насущному хлібові своерідним кріпаком зальцбурського вельможі. От і чому то батько Моцарт після того, як переконався, що його діти — обік Вольфґанґа ще й донечка, Марія Анна — виявляють талант до музики, намагався з німецькою тямучістю дати обоїм краще образовання і добути так хоч для них видатніщого становища в житті. Але поступи, що їх робив в цій науці Вольфґанґ, перевисшили мабуть в десятеро всі й найсміливіші сподівання батька. Бо коли в синка було ще заледви шість років, він грав уже на фортепяні, скрипці і на орґанах так бездоганно й гарно, що вже тоді, **в р. 1762,** маленький Моцарт почав з батьком, за дозволом архієпископа, своє перше концертове турне, яке завело їх між иншим до Монахова, Відня, Парижа й Лондону, де наша чудесна дитина добула своїми виступами одушевленого признання у вибагливих слухачів. Дотогож артистична свідомість в цієї дитини була вже така велика, що наш маціцький, поки почав грати в Шенбруні, у прияві цісарської родини, попрохав в цісаревої Марії Тереси, щоб підчас його концерту був присутний теж учитель музики на цісарськім дворі, Крістоф Ваґензайль, кажучи притім: „Цей нехай прийде, він розуміється на музиці гаразд". Колиж в Моцарта було років сім, то він уже скомпонував свій перший музичний твір, 4 сонати на фортепян і скрипку, а восьмилітним хлопцем, — як подає нам його найновіщий біоґраф, Роляйд Тенщерт — знав знаменито все те зі своєї професії, що знає вправилі сороклітний музик. І рано зазначується в дитині й майбутня індивідуальність справжнього мистця. Коли малий Моцарт грав, то він був такий поважний, що ніхто з оточення не був би зважився йому перервати. Тоді його дитиняче лице набирало виразу такої несамовитої серіозности, що навіть батьки не сміли приступати до нього в ту хвилю, — вислід нечуваної духової концентрації, яка опісля мала важко помститися на здоровлю Моцарта. Але з другої сторони ми знаємо, що позатим наш Вольфґанґ Амадей на тепер і на будуче був повний безжурної свободи й веселости в поведенні з людьми, у своїй простодушній наївности може навіть занадто щирий до кожного, затеж завжди свідомий свого вищого звання. Коли він хлопчиком, тоді в Шенбруні, вчув про свою гру слова похвали з уст самої цісаревої, він з радости вискочив їй на коліна, а коли при відході посовгнувсь на гладкому паркеті цісарської кімнати і впав, а одна з принцес, Марія Антоанета, пізніша безталанна королева Франції, підвела його, малий Моцарт прирік їй зате з нею пізніше — одружитися! Зновуж у Парижі, де його виступ увінчався такимсамим значним успіхом, як у Відні, Моцарт вражений тим, що маркіза Помпадур не дозволила йому поцілувати її, кликнув обиджений: „І хто це вона така, вона, що не дасться поцілувати мені, який цілував саму цісареву?"

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКА ДОВБНЯ.

У нас тепер пишеться богато про визволення України від ворогів. Кажемо, що треба нам усім обєднатися без огляду на партійні чи релігійні переконання, щоби спільними силами визволитися з ярма й збудувати свою власну державу.

А разом з тим доводиться читати чи слухати, що ціле наше нещастє, що ми не маємо тепер таких геройських людей як бувало, а зосібна, щó нам бракує таких полководців як Богдан Хмельницький та каких він і йому подібних розумних політиків.

А я кажу, що коли ми тепер не ліпші від наших попередників, то певно не гірші. Нам не бракує героїв. Кождий день приносить нам відомости про геройську поставу наших заніпощених братів у краю.

І розумних людей нам не бракує. Але коли ми не можемо створити одного сильного фронту й поставити одної сильної авторитетної влади, то тому винна наша українська „довбня". Ота довбня, яка завжди бє по голові кождого, хто пнеться вгору. Ми маємо людей розуму, праці й заслуг, але чи ми їх шануємо? Як тільки хто дійде до пошанівку й впливу завдяки своїй мозольній праці й посвяті, ми те й робимо, що плюгавимо його імя, нищимо його авторитет, а навіть позбавляємо його хліба. Довбнею по голові того, хто пнеться вгору, хто хоче вибитися, щоби силою своєї посвяти і праці лекше збудувати одно велике авторитетне тіло! Оце є наша робота й ніхто инший, а українська нещасна довбня є винна тому, що ми вбиваємо нею своїх найкращих людей, що не даємо їм збудувати одного фронту й авторитету.

Дмитро Фидипович,
Бедфорд, Індіяна.

НЕ ВСІ ЛЕМКИ — КАЦАПИ!

Старий геркімерський Лемко вразив своєю писаниною Лемків, бо його писання виглядає на кпини, а Лемко цього не любить. Він своє шанує і ним дорожить, але з того ще не виходить, що він є московським наймитом.

Ми знаємо, що тут в Америці більшість Лемків є під впливом москвофільських ґазет і належить до кацапських організацій та слухає московських батюшок. Але вони тому не винні, бо є темні.

Але й тут в Америці є богато Лемків свідомих Українців. І тут в Америці є молоді сини Лемківщини, які брали активну участь у визвольній нашій боротьбі, які сходили українські землі своїми ногами і які зазначили свою любов до України тим, що проливали за неї кров.

І коли би американські Лемки знали широкі українські землі, коли би вони були бачили, як на всіх українських землях лялася українська кров за велику українську ідею і коли би вони були сиділи по ляцьких тюрмах і по таборах смерти в Домбю, Берестю, Вадовицях і инших, тоді не припускали би вони до себе кацапської отруї.

Січовий підстаршина.
Геркімер, Н. Й.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СПРІНҐ ВЕЛЕЙ, Н. Й.

Дбаймо про школу.

Ніби знаємо Шевченкову науку, щоб чужого научатись, й свого не цуратись, але не придержуємося її. Таке можна сказати про нашу громаду.

Ми знову відновили українську школу. Але що з того, коли родичі нею не цікавляться. Жалують видати пару центів на науку. Дбають про те, щоби діти були гарно повбирані, але про красу їх душі не дбають.

І ось тому, що богато наших дітей не ходило до української школи, маємо вже богато наших дорослих дітей, котрі цураються свого походження і своїх власних батьків. А чому? Бо не знають, з якого вони роду походять. Не знають своєї славної історії, ні життя і творів наших великих людей.

Не повторяймо старих помилок. Даймо дітям крім науки в англійських школах ще й українську науку. Так поступають инші народи в Америці й нам треба так робити.

Хто не посилає своєї дитини до української школи, цей кривдить дитину, бо вона почуває себе упосліджено, вона одна з усіх народів не знає, що вона за одна, що це за нарід, з якого вона походить. Не посилати дітей до української школи, значить кривдити нашу імігрáцію й український нарід, бо без української школи годі виховати таке нове покоління, яке дорожило би українським іменем.

Батьки, котрі не посилають дітей до української школи, допускаються злочину супроти себе самих. Вони відпихають від себе свої рідні діти.

Тому не легковажмо собі української школи. Хай всюди і в нашій громаді лунає клич: Всі наші діти — до української школи!

Громадянин.

КЛІВЛЕНД, О.

Жіноче віче.

Заходами Тов. „Згода" влаштовано в Українськім Народнім Домі дня 29 березня жіноче віче.

Віче відкрила п. В. Скоратко, а секретарювали С. Паліводá й А. Гацівна.

Головою віча був адвокат О. Маліцький.

Пані Волянська відчитала звідомлення Міжнародної Ліги Мира й Свободи в справі польської „пацифікації" в Галичині.

Головною бесідницею була Миссис Р. С. Фрай, секретарка клівлендського відділу Жіночої Ліги Мира й Свободи. Вона пояснила ціль згаданої організації й радила вступати в ряди її членів.

Вона згадала теж за відносини в Польщі. Казала, що уряд Пілсудського уживає американських позичок на зброєння. Згадала теж про Мисс Шипшенкс і п. Опенгайм, які від імени Ліги Мира й Свободи відвідали Галичину й зложили звіт з польських звірств.

Адвокат Маліцький виказував заслуги Ліги Мира й Свободи і взивав жінок ставати її членами.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за березень 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	367.60
2.	169.78
3.	81.26
4.	84.91
5.	94.83
6.	31.91
7.	200.55
8.	176.73
9.	135.82
10.	185.55
11.	4.39
12.	108.72
13.	44.02
14.	71.93
15.	22.67
16.	39.87
17.	29.40
18.	110.61
19.	10.62
20.	132.60
21.	76.32
22.	86.33
23.	43.37
24.	110.13
25.	37.62
26.	25.29
27.	48.17
28.	133.01
29.	147.37
30.	72.36
31.	131.41
32.	30.88
33.	74.06
34.	112.53
35.	22.36
36.	87.94
37.	71.47
38.	219.55
39.	118.32
40.	30.81
41.	58.36
42.	111.79
43.	62.68
44.	140.10
45.	179.86
46.	32.58
47.	46.97
48.	60.67
49.	17.54
50.	34.73
51.	46.09
52.	42.74
53.	58.66
54.	17.69
55.	41.87
56.	110.83
57.	103.94
58.	92.79
59.	139.37
60.	20.96
61.	49.99
62.	53.85
63.	202.72
64.	66.67
65.	243.78
66.	99.69
67.	123.29
68.	34.41
69.	74.72
70.	233.33
71.	10.05
72.	51.00
73.	85.24
74.	56.96
75.	96.70
76.	234.50
77.	70.50
78.	134.57
79.	3.51
80.	42.76
81.	128.15
82.	59.91
83.	87.10
84.	25.15
85.	88.66
86.	190.86
87.	95.13
88.	7.18
89.	16.55
90.	200.0
91.	225.73
92.	14.10
93.	62.61
94.	192.50
95.	57.55
96.	162.20
97.	72.50
98.	119.57
99.	159.38
100.	65.50
101.	54.78
102.	342.71
103.	88.06
104.	195.93
105.	158.97
106.	193.36
107.	45.63
108.	86.00
109.	118.24
110.	22.92
111.	41.63
112.	190.59
113.	66.23
114.	41.15
115.	24.19
116.	60.87
117.	71.44
118.	59.40
119.	30.94
120.	133.42
121.	81.69
122.	48.03
123.	137.48
124.	94.06
125.	18.68
126.	73.73
127.	112.19
128.	60.88
129.	32.78
130.	202.38
131.	37.68
132.	120.72
133.	162.07
134.	68.33
135.	78.61
136.	149.60
137.	160.90
138.	51.57
139.	71.90

Відділ	Заплатив
140.	51.09
141.	28.98
142.	113.66
143.	34.01
144.	38.04
145.	48.94
146.	102.05
147.	741.33
148.	15.34
149.	34.35
150.	19.21
151.	93.25
152.	61.17
153.	11.01
154.	44.14
155.	329.24
156.	113.09
157.	29.07
158.	8.32
159.	66.35
160.	64.17
161.	132.12
162.	45.62
163.	81.07
164.	77.69
165.	100.16
166.	13.37
167.	51.33
168.	158.97
169.	50.28
170.	169.84
171.	36.84
172.	26.41
173.	31.27
174.	17.86
175.	116.47
176.	53.07
177.	72.72
178.	51.16
179.	159.90
180.	4.53
181.	131.17
182.	125.36
183.	97.54
184.	7.33
185.	97.63
186.	60.15
187.	38.05
188.	34.74
189.	25.62
190.	26.29
191.	73.44
192.	71.50
193.	122.06
194.	16.81
195.	36.46
196.	39.93
197.	32.77
198.	57.28
199.	9.76
200.	74.78
201.	48.92
202.	40.46
203.	76.82
204.	115.57
205.	20.60
206.	340.47
207.	57.70
208.	35.56
209.	103.28
210.	25.26
211.	120.23
212.	37.11
213.	263.86
214.	54.08
215.	33.00
216.	42.20
217.	291.06
218.	260.24
219.	45.34
220.	135.27
221.	346.99
222.	12.27
223.	175.54
224.	2.15
225.	29.10
226.	13.92
227.	80.91
228.	54.41
229.	166.91
230.	222.32
231.	53.03
232.	57.18
233.	46.75
234.	124.89
235.	105.16
236.	122.52
237.	170.97
238.	62.83
239.	201.65
240.	11.59
241.	74.77
242.	113.33
243.	79.85
244.	20.97
245.	126.25
246.	38.42
247.	218.13
248.	45.77
249.	39.71
250.	17.40
251.	123.62
252.	61.13
253.	68.22
254.	69.51
255.	77.68
256.	33.69
257.	45.24
258.	39.02
259.	140.53
260.	29.19
261.	12.04
262.	46.58
263.	62.02
264.	11.40
265.	30.12
266.	84.46
267.	53.92
268.	66.90
269.	30.57
270.	139.31
271.	49.58
272.	7.13
273.	112.66
274.	140.32
275.	85.96
276.	443.15
277.	77.86
278.	52.60

Відділ	Заплатив
279.	6.24
280.	95.81
281.	25.56
282.	179.15
283.	90.79
284.	21.31
285.	24.62
286.	69.45
287.	9.10
288.	178.14
289.	34.72
290.	53.75
291.	24.50
292.	272.41
293.	40.38
294.	45.31
295.	178.65
296.	203.55
297.	15.34
298.	47.39
299.	64.48
300.	255.97
301.	95.58
302.	5.49
303.	66.39
304.	43.64
305.	76.81
306.	23.06
307.	36.84
308.	104.19
309.	38.89
310.	45.38
311.	20.23
312.	49.20
313.	54.63
314.	10.56
315.	16.63
316.	189.20
317.	84.93
318.	112.98
319.	39.30
320.	90.03
321.	112.36
322.	39.63
323.	45.70
324.	99.66
325.	63.23
326.	137.18
327.	37.16
328.	19.97
329.	14.31
330.	63.72
331.	40.52
332.	55.72
333.	99.89
334.	164.74
335.	53.64
336.	173.36
337.	37.18

Відділ	Заплатив
338.	221.79
339.	67.16
340.	20.18
341.	80.11
342.	190.66
343.	39.80
344.	42.74
345.	117.98
346.	23.77
347.	59.71
348.	6.93
349.	87.65
350.	81.31
351.	34.12
352.	114.60
353.	17.66
354.	29.11
355.	46.99
356.	31.64
357.	33.26
358.	61.94
359.	26.14
360.	67.73
361.	335.75
362.	30.67
363.	116.77
364.	230.76
365.	96.33
366.	12.98
367.	219.07
368.	25.24
369.	126.75
370.	186.81
371.	107.90
372.	27.96
373.	27.91
374.	17.56
375.	47.31
376.	17.87
377.	9.06
378.	13.62
379.	43.96
380.	19.46
381.	28.22
382.	34.50
383.	103.02
384.	96.36
385.	164.25
386.	14.08
387.	3.51
388.	170.61
389.	38.03
390.	23.86
392.	16.08
393.	26.02
396.	73.68
400.	62.92
401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $33,342.28

Відділ	Заплатив
3.	74
5.	2.52
7.	3.42
10.	1.16
13.	4.46
14.	15.20
16.	4.31
22.	36.54
23.	1.34
25.	21.93
26.	4.25
28.	2.48
29.	9.69
31.	7.38
34.	1.61
37.	2.14
38.	8.24
42.	5.16
44.	6.56
56.	9.25
57.	6.16
58.	4.27
59.	9.91
63.	4.16
64.	5.12
65.	25.77
66.	1.83
67.	2.68
70.	4.50
74.	4.15
75.	1.66
76.	3.70
78.	4.18
83.	9.98
84.	2.41
85.	6.80
87.	22.15
91.	2.77
92.	2.52
94.	27.46
97.	28.77
100.	13.52
102.	23.36
104.	1.01
106.	3.26
112.	7.35
113.	2.15
115.	4.18
117.	5.81
122.	5.90
127.	5.13
130.	13.79
131.	6.44
133.	10.37
137.	4.15
141.	2.83
142.	4.74
143.	4.52
144.	15.12
145.	4.15
146.	6.14
147.	50.08
151.	5.93
152.	1.45
155.	4.15
157.	2.37
160.	51.50
163.	14.36
167.	7.66
168.	2.37
174.	4.15
177.	35.74
179.	8.35

Відділ	Заплатив
181.	2.68
183.	7.25
185.	1.72
191.	1.71
195.	6.59
196.	10.97
204.	27.38
206.	19.03
213.	30.76
217.	39.34
218.	3.19
221.	9.30
223.	4.16
229.	3.68
234.	4.15
235.	2.37
237.	6.26
239.	52.79
242.	12.17
243.	6.64
245.	17.93
246.	1.29
247.	14.51
248.	2.08
251.	36.84
252.	1.61
253.	2.29
255.	1.89
266.	9.48
267.	12.30
270.	3.95
271.	6.47
276.	12.98
277.	1.45
278.	1.35
281.	21.88
284.	3.69
292.	17.91
295.	16.91
301.	17.65
308.	7.09
309.	7.26
313.	5.93
322.	2.03
323.	4.19
325.	3.23
326.	13.22
333.	2.45
334.	2.47
336.	9.48
337.	2.32
338.	5.15
345.	4.15
346.	4.61
347.	2.52
350.	1.70
351.	2.16
357.	14.43
361.	64.02
363.	7.21
364.	7.38
366.	4.73
367.	12.05
369.	6.46
371.	10.82
372.	18.02
382.	4.53
383.	7.30
385.	13.06
387.	8.30
388.	5.19
389.	2.16
390.	1.70

З місячних вкладок нових родів обезп.	$1,385.28
Разом від членів	$34,727.56
Процент від бондів	295.00
Процент від морґечів	4,333.67
Сплати морґечів	3,714.50

Сирітські части по бл. п.:

в. 22 Гумен Іван	1,000.00
в. 96 Костик Павло	500.00
в. 106 Штим Прокіп	400.00
в. 141 Чайка Дмитро	500.00
в. 238 Шафранський М.	400.00
в. 333 Іванко Олена	200.00
Разом	46,070.73

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 10 Ксенич Онуфер	1,000.00
в. 22 Гумен Іван	1,000.00
в. 28 Кіцак Петро	1,000.00
в. 38 Репенда Данько	100.00
в. 48 Карбовничак Кат.	1,000.00
в. 106 Штим Прокіп	800.00
в. 132 Хоцінський Дм.	500.00
в. 170 Мендак Олекса	500.00
в. 194 Лібер Михайло	200.00
в. 233 Венґринович Іл.	1,000.00
в. 238 Шафранський М.	500.00
в. 242 Скібяк Олекса	1,000.00
в. 251 Гущак Іван	1,000.00
в. 262 Ціркот Тимко	1,000.00
в. 275 Швець Іван	1,000.00
в. 333 Іванко Олена	1,000.00
в. 63 Джуґан Філярет	1,000.00
в. 96 Костик Павло	1,000.00
в. 141 Чайка Дмитро	1,000.00

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. 27 (ст.) Сеньчак М.	125.00
в. 31 Саранчак Мих.	300.00
в. 33 Михалко Розалія	250.00
в. 106 Островський А.	163.50
в. 296 Зелінський Фр.	136.00
в. 326 Прокоп Іван	333.00
в. 326 Мечніковська А.	90.00
в. 349 (ст.) Олійник Сем.	181.03
в. 352 Окунський Павло	436.00

Запомоги з фонду запомогового:

в. 1 Басалиґа Емілія	25.00
в. 10 Маджик Григорій	50.00
в. 32 Наґроцький Каз.	50.00
в. 41 Щепаляк Михайло	50.00
в. 48 Більська Марія	50.00
в. 48 Кузенко Катерина	50.00
в. 63 Маґдій Ілько	50.00
в. 69 Кука Стефан	50.00
в. 91 Любка Анна	50.00
в. 106 Галас Олекса	50.00
в. 113 Полийовський М.	50.00
в. 128 Кметько Іван	50.00
в. 193 Філь Василь	50.00
в. 193 Малішевська Марія	50.00
в. 205 Павло Сулик	50.00
в. 218 Кузенко Теодор	50.00
в. 237 Матковський Гр.	50.00
в. 288 Дуць Дмитро	50.00
в. 292 Михалюк Іван	15.00
в. 300 Борсук Йосиф	50.00
в. 300 Пустельник Григ.	50.00
в. 300 Кухта Іван	50.00
в. 307 Аркатин Текля	50.00
в. 309 Домко Михайло	50.00
в. 364 Шийка Петро	50.00
в. 384 Ільчишин Іван	75.00

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. 366 Швайчук Іван	54.12

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,974.20
Платня гол. уряду	580.00
Відзнаки для членів	375.00
Адміністраційні видатки, почта тел., експрес і т. п.	54.06

Інвестиції готівки:

В моргечах	13,750.00
Разом	$37,666.91

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. лютого 1931	$442,286.18
Прихід за березень	46,070.73
Разом	$488,356.91
Розхід за березень	37,666.91
Готівка з кінцем міс. березня 1931 остає	$450.690.00

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 450,690.00
Морґечі	1,398.814.00
Бонди	563,855.50
Реальність	123,000.00
Разом	$2,536,359.50

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,849,697.39
„ резервовий	355,282.40
„ запомоговий	75,997.87
„ адміністрац.	20,702.98
„ конвенційний	21,326.74
„ народний	8,577.99
„ сирітський	204,775.13
Разом	$2,536,359.50

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр
Р. Слободян, г. фін. секр.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний, член відділу 113 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку Головному Урядови за уділення мені 50 долярів з фонду запомогового. Я знаходжуся в дуже критичнім положенню, бо хорую на рака вже 7 місяців.

Микола Полюський.
Дері, Па.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за березень 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	27.00
2.	18.00
3.	10.35
4.	2.70
5.	6.30
6.	2.05
7.	24.30
8.	20.93
10.	3.82
12.	2.25
13.	7.46
14.	2.00
15.	2.50
16.	10.40
17.	4.50
18.	8.55
20.	7.00
21.	11.25
22.	15.30
23.	3.38
24.	18.45
25.	2.95
26.	4.05
27.	2.50
28.	23.00
29.	22.30
30.	8.80
31.	16.20
33.	4.05
34.	25.88
35.	2.50
36.	75
38.	17.80
39.	12.15
40.	4.75
41.	2.26
42.	9.90
43.	4.05
44.	20.03
45.	15.30
46.	1.15
47.	3.70
48.	6.00
50.	6.30
51.	1.13
52.	75
53.	5.85
54.	3.85
55.	7.90
56.	20.25
57.	9.85
58.	12.40
59.	16.65
60.	2.70
61.	4.05
62.	5.90
63.	17.10
64.	9.00
65.	31.75
66.	1.58
67.	14.85
68.	2.70
69.	4.10
70.	19.58
71.	25
72.	9.30
73.	9.68
74.	1.60
75.	13.60
76.	28.12
77.	6.97
78.	4.10
80.	4.95
81.	6.75
82.	8.80
83.	13.73
85.	13.95
86.	9.00
87.	16.45
88.	70
89.	4.35
90.	27.90
91.	31.75
93.	4.95
94.	20.48
95.	9.25
96.	21.80
97.	23.65
98.	4.05
99.	31.75
100.	5.40
102.	37.13
103.	6.97
104.	18.00
105.	13.75
106.	6.30
107.	8.85
108.	9.25
109.	13.50
112.	16.45
113.	4.28
114.	6.10
115.	90
116.	11.25
117.	3.15
118.	2.05
120.	18.25
121.	13.25
122.	25
123.	11.25
124.	14.90
126.	2.05
127.	11.93
128.	8.35
129.	2.25
130.	9.65
131.	6.10
132.	16.65
133.	9.00
135.	5.85
136.	21.83
137.	27.45
139.	5.40
140.	7.05
141.	2.93
142.	21.60
144.	4.50
145.	4.05
146.	9.90
147.	111.60
148.	4.05
149.	5.40
150.	11.05
151.	10.70
152.	5.06
155.	46.15
156.	16.20
158.	90
159.	10.80

Відділ	Заплатив
160.	9.45
161.	11.30
162.	3.15
163.	7.88
164.	9.70
165.	2.25
166.	1.58
167.	6.53
168.	24.55
169.	3.85
170.	13.50
171.	25
172.	2.05
173.	5.40
174.	3.60
175.	8.55
176.	4.10
177.	6.30
178.	2.30
179.	22.50
181.	8.55
182.	9.90
183.	2.70
185.	6.75
186.	1.58
187.	90
188.	4.55
189.	2.70
191.	7.20
192.	13.05
193.	9.25
196.	3.60
197.	90
198.	3.15
200.	9.45
201.	6.10
203.	5.85
204.	16.20
205.	5.00
206.	42.75
207.	6.30
208.	2.95
209.	9.45
210.	3.40
211.	9.50
212.	2.48
213.	25.20
214.	8.90
217.	34.20
218.	33.10
219.	4.73
220.	18.68
221.	17.35
223.	33.75
224.	75
226.	1.80
227.	7.20
228.	4.35
229.	15.75
230.	27.90
231.	12.30
232.	6.30
233.	68
234.	38.25
235.	7.65
236.	6.30
237.	18.00
238.	2.95
239.	32.40
240.	1.00
241.	7.43
242.	16.45
243.	13.73
244.	3.85
245.	27.00
246.	4.73
247.	28.65
248.	3.15
250.	1.35
251.	11.70
252.	6.90
253.	7.20
254.	3.60
255.	7.75
256.	3.60
257.	3.15
258.	4.50
259.	15.98
260.	1.35
261.	75
262.	5.85
263.	11.05
264.	2.93
265.	4.28
266.	7.88
267.	6.10
268.	8.33
269.	3.60
270.	17.55
271.	5.55
273.	13.05
274.	12.38
275.	7.65
276.	76.75
277.	5.18
278.	9.00
280.	3.15
281.	3.38
282.	30.15
283.	5.40
284.	1.80
285.	2.05
286.	4.30
288.	22.73
289.	6.52
290.	4.05
292.	26.10
293.	1.85
294.	5.18
295.	28.20
296.	18.70
297.	3.85
298.	5.20
299.	4.05
300.	17.10
301.	11.25
302.	75
303.	2.05
305.	5.85
306.	1.15
307.	3.85
308.	13.75
309.	4.50
310.	5.63
312.	9.25
313.	50
314.	1.60
316.	22.28
317.	12.85

Відділ	Заплатив
318.	12.38
319.	25
320.	8.33
321.	18.68
322.	2.05
323.	10.70
324.	9.25
326.	17.33
327.	4.10
328.	2.70
329.	45
330.	2.70
331.	7.00
332.	8.55
333.	9.05
334.	13.95
335.	5.20
336.	22.75
337.	2.80
338.	25.45
339.	10.13
340.	3.65
341.	8.85
342.	27.90
343.	3.40
344.	4.95
345.	13.30
346.	5.55
347.	6.65
349.	23.95
350.	2.03
351.	2.95
352.	12.20
354.	2.03
355.	4.28

Відділ	Заплатив
356.	1.80
357.	4.05
358.	4.05
359.	4.30
360.	11.70
361.	30.70
362.	7.95
363.	18.45
364.	22.50
365.	12.15
366.	3.40
367.	15.20
369.	19.80
370.	10.80
371.	12.40
372.	25
373.	2.93
374.	4.50
375.	2.48
377.	1.25
378.	1.80
379.	9.45
380.	4.73
381.	4.05
383.	12.40
384.	16.90
385.	19.15
386.	2.25
387.	50
388.	18.00
389.	2.05
392.	75
396.	13.50
400.	16.10
401.	4.05

З місячних вкладок	$3,558.25
Процент від морґечів	540.00
Разом	$4,098.25

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

в. 62 Бідей Михайло	346.00
в. 271 Гураль П. Роберт	10.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Нагороди за нових членів в кампанії	727.50
Платня помічних сил	248.00
Видатки канцелярійні	25.53
Разом	$1,357.03

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. лютого 1931 остала	$99,873.94
Прихід за березень	4,098.25
Разом	$103,972.19
Розхід за березень	1,357.03
Готівка з кінцем міс. березня 1931 остає	$102,615.16

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$102,615.16
Морґечі	94,040.00
Бонди	52,150.00
Разом	$248,805.16

Стан довжний:

Фонд посмертний	$176,662.15
„ адміністрац.	72,143.01
Разом	$248,805.16

Мик. Мурашко, гол. предс
В. Левчик, гол. касієр
Р. Слободян, г. фін. секр

— Таж старенька ваша бабуся глуха, то навіщо берете її з собою на концерт?

— Тікет і так коштує лише 50 центів, а за стільки вона чейже ще почує.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ

(Подаємо в оригіналі ті листи, що наспіли з краю в справі останніх подій. — Ред.).

МОЛОШКОВИЧІ, ПОВІТ ЯВОРІВ.

Дорогенький Братчику!

Листа від тебе одержали, а також 5 дол., за котрі дуже, а дуже красненько дякуємо, бо якраз в таку прикру пору дуже нам придалися. Ми дома якось потрохи дихаємо, а поводження, як Тобі відомо, прикре. Тут власне хочу Тобі описати,як просив Ти.

Це було у неділю, 5. жовтня 1930. В год. 5-тій вечером, вийшовши з хати, щоби загнати корови до стайні, я побачив, що нандїжджає кавалерія. Побачивши мене на гостинці, скорим бігом підіхав до мене поручник. Перше спитав мене: Як сен називаш? Я йому відповів.

Подивився в список за моїм назвищем. Не знайшов. Бачу, що вже ведуть чотирох господарів хлопців. Побачили на подвірю нашого батька, котрий числить вже 70 років, також забрали з собою а опісля на дорозі випустили. По дорозі забирали й інших, котрих мали записаних. Вступали до директора школи, котрого конечно хотіли забрати, та його якраз не було в хаті. Мав велике щастя, бо булиб його вбили тому, що він уже старий чоловік, то не видержав би.

Отже припровадили нас до читальні „Просвіти". Там була вже повна саля наших селян. Списали всіх і розділили: одних на праву сторону, а других на ліву. Я попав на ліву сторону. Але не знав, що се значить і що з сего буде. Опісля всіх нас з лівої сторони запровадили до кооперативного склепу й замкнули на ключ, а тамтих решту повиганяли.

За хвилину прийшов капраль і забрав одного з нас. Думаємо собі: що з сего буде? Аж тут через стіну чуємо тяжкий тихий стогін, удари грубих палиць і рахування: 1-2-1-2 і т. д. до 50. Далі почули голос: „Земдлял, даць му води". Другий голос чути: „Єще го дяблі не взенлі".

Відляли водою й давай знову 50 буків бити, поки не умлів. Тоді, чуємо, викинули на двір. Потім так брали по черзі всіх по одному. Я не міг стерпіти тяжкого стогону, котрий продирався крізь стіни. Тому, як відчинив двері, я пішов сам. Спитали, як називаюсь. Я відповів... Питали мене потім, хто палить фільварки, чому бавлюсь політикою й будую „Украйне". „Ми вам дами Украйне", вигукував поручник, „всипаць му, то майон за подпали". Я почав заперечувати, що в нас не було підпалів і взагалі до нічого не мішаюсь.

„Сьцьонгаць сподне". Я розібравсь. Положили мене на лавці. Один сів мені на голову й заткав губу шматою, а двох за руки розтягнули, а один за ноги. Двох інших почали бити палицями. Десь до 30 чув я дуже болючі удари, а дальше все стало мертве. Після 50 ударів я зімлів. Пробуджуюсь і не знаю, що зі мною: голова мокра, в устах шмата мокра, ані відітхнути. Коли побачили, що я трошки опамятався, почали знову бити. Я знов зімлів і не памятаю, кілько били. Говорять другі, що я дістав 150 буків. Як вибили, почали кричати до мене „вставай!" А тут годі рушитись. Піднесли й викинули на двір, як собаку. На дворі один Лях вдарив мене по голові так, що я впав на землю.

Трошки упритомнившись, я подумав, що треба тікати, бо смерть буде. Я зі всеї сили почав тікати. Пробіг яких 200 метрів й обезсилений впав до рова яких півтори години. Це було в ночі коло 1 години. Пізніше я опамятався трошки й пригадав собі, що коло мене є потічок з водою. На руках і ногах заліз я до потічка, напився трошки води та обмивши кров, помаленьки пішов до хати, та ледви доліз. Тіло опухло, аж потріскало від побоїв, горячка почалася. Мама й сестра почали робити зимні оклади. Був також лікар. Так тяжко вилежав я 3 тижні й до сегодня ще чуюся зле, та не годен добре ходити.

Тут кількох так побили, що аж ребра поломали. Одним словом: то було щось страшного.

Гарасима з Молошкович також тут били, так, що аж тіло відтинали. Тут вибили около 50 людей. Що дальше буде, не знати.

Здоровлю Тебе щиро і сердечно цілую.

Брат.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КЕМПБЕЛ, О.

Коляда на Рідний Край.

Коляду зложили: по $1: К. Вітишин, Анна Недоступ, М. Ткачишин, І. Сухар, Н. Стефанко, Д. Липка, М. Клюс (стар.), А. Скубяк, М. Вітишин, Ф. Іваничик, С. Андрійцьо, І. Лисиганич, М. Ш., П. Лунів, М. Бурей, Ф. Белевят, Ів. Марунчак, М. Суляк, В. Білан, М. Дрогомирецький; Д. Стецьків 75 ц.; по 50 ц.: Ф. Кузенко, М. Нановський, А. Бомбар, А. Данильчак, М. Клюс, Й. Сокіл, М. Стахура, С. Гринечко, М. Корецький, Д. Маринич, С. Гусяк, Е. Омелян, М. Мулярчук, Ів. Климець, Ів. Ярема, С. Гіль, С. Сорока, С. Стахура, Ю. Недоступ; по 25 ц.: Ів. Бурий, С. Мельник, Н. Н. на відділовому мітінгу дня 18. січня. — Разом $31. — Коляда розділена як слідує: $20 Рідна Школа; $6 потерпівшим від ляцьких погромів; $5 інваліди. — Гроші вислано через Обеднання.

Колядник.

—o—

БОСТОН, МАСС.

На охорону дітей.

На українське краєве Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові жертвували:

По 2 дол.: Й. Желехевський і С. Мартинів; по 1 дол.: І. Піхович і М. Піхович.

На похороні покійного Микити Шафранського в церкві підчас Служби Божої зібрано 10 дол. — Разом зібрано 16 долярів, які висилаємо до Обєднання.

—o—

БРУКЛИН, Н. Й.

На памятник на могилі під Зборовом.

На памятник на Козачій Могилі під Зборовом зібрав Д. Багрій на листу ч. 1, котру отримав від Тов. Охорони Воєнних могил, $23.00. Жертвували слідуючі: по $2: С. Тижник, о. А. Лотович, Д. Багрій; по $1: В. Курочка, Н. Заяць, Д. Скоцко, С. Дмитришин, І. Коваль, М. Федас, В. Гаврилишин, В. Тижник, П. Паньків; по 50 цнт.: Т. Шевчук, П. Бубельник, І. Стороняк, І. Довгун, Г. Кінаш, О. Рибак, Т. Олексин, М. Леньо, М. Бодай, В. Сенишин, Г. Щимко, Н. Братівник, І. Підкович, М. Більський, В. Шимко; по 25 цнт.: С. Сирота, І. Сколоздра. Разом зібрано $23, котрі вислано до Товариства Задаткового в Зборові.

Дмитро Багрій, секр.

—o—

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕФІЯ, ПА.

З праці Злучених Американсько-Українських Організацій.

Дня 1. квітня с. р. відбулися збори Управи Злучених Амер.-Укр. Організацій, на яких обговорено і вирішено слідуючі справи:

1) Українська година на радіо.

Два перші концерти на радіо, влаштовані заходами Злучених Організацій, приняла наша й американська публика незвичайно прихильно, чого найкращим доказом є факт, що вістку про концерт дня 29. березня подала вся американська преса Филаделфії окремими статтями. Управа рішила зложити публичну подяку всім учасникам концерту, а зокрема нашому скрипакови Ф. Дубасови і його орхестрі, хорови ім. Т. Шевченка під упарвою п. Д. Стецика та хорови ім. О. Кошиця під управою о. Кирстюка, та візвати наш загал до всебічної піддержки цих організацій та їх культурної роботи. Зваживши велике агітаційне значіння години на радіо для української справи в теперішну хвилю, рішено продовжати концерти дальші два місяці. Ці концерти матимуть культурне й агітаційне значіння не лиш тоді, коли вони будуть подавані з сильних стацій та з добірною артистичною програмою. Щоби роздобути до цього потрібні матеріяльні засоби рішено звернутися з закликом до Українців Филаделфії, Кемден, Честер, Вилмінгтон, Фініксвіл, Мілвіл та інших околичних міст, щоби негайно зложили свої жертви на руки Злучених Організацій, та в той спосіб причинилися й уможливили українську пропаганду через радіо й дали можність Українцям стейту Пенсилвенія і инших, почути кождої неділі українську пісню. Надзвичайні наради представників всіх організацій Филаделфії і околиць відбудуться в пятницю, дня 17 квітня, в год. 8 вечер, в домі Горожан при 847 Н. Френклин Ст., де спільно нарадимося як повести дальшу пропаганду та притягнути нашу молодь до артистичних співацьких та музичних виступів на радіо.

Всі жертви на українську годину на радіо та пропаґанду слати негайно на адресу:

United American Ukrainian Organization,
P. O. Box 282,
Philadelphia, Pa.

2. Політичний Комітет.

Дня 22. березня с. р. скликано заходами Злучених Організацій представників всіх горожанських клюбів та народних домів м. Филаделфії на окремі наради. Було заступлених сім горожанських клюбів. По довшій дискусії рішено створити окремий політичний комітет, який мав би репрезентувати филаделфійських Українців перед політичними установами та вести американську політику. В склад цього комітету входить предсідатель Злучених Організацій та по одному представникови від всіх горожанських домів. Кождий дім має право вислати довільного делегата, а в противнім випадку голова дому вважається правним представником до комітету. Відносно фінансового положення домів рішено звернутися з закликом до нашого загалу, вступати в члени домів та в той спосіб піддержати їх матеріяльно. В справі задуманої будови навих народних домів в Филаделфії рішено ще раз звернутися з вияснениям до української іміґрації в Злучених Державах, що Филаделфія вже тепер має аж за богато Народних Домів, та що будова нових домів принесе нові тягарі і втрати для филаделфійських Українців.

3. Військова нагорода.

Для захоти наших хлопців, щоби вступали на одномісячні військові курси (Сітізенс Мілітері Трейнінг Кемпс), рішено визначити нагороду від Злучених Організацій для тих хлопців, котрі скінчать курси з найкращицм успіхом. Спосіб винагороди і час буде оголошено окремо.

Ще раз взиваємо нашу молодь, щоби масово голосилася до цих курсів, а по дальші інформації і особисту поруку голосилася на подану вгорі адресу Злучених Організацій.

4. Жіночі Збори.

Загальні жіночі збори всіх жіночих організацій міста Филаделфії відбудуться в середу, дня 22 квітня, в год. 8 вечером, в Домі Горожан. На цих зборах буде обговорена справа створення жіночого фонду, нагороди для школярів і школярок, участь жіноцтва в концерті в честь І. Франка та загальнім пікніку. По нарадах буде товариська говірка та чай. До участи в нарадах запрошується все жіноцтво Филаделфії.

5. Ріжні справи.

Дня 23 травня відбудеться концерт в честь І. Франка заходами Злучених організацій.

Слідуючі збори Управи відбудуться дня 15 квітня, а надзвичайні наради всіх організацій в пятницю, дня 17 квітня с. р. До цього часу повинні всі організації внести свою членську вкладку та виповнити заяву вступлення в члени Злучених Організацій.

Управа Злучених Амер.-Укр. Організацій міста Филаделфії.

Суддя (до арештованого, який вкрав сто долярів): Ви можете взяти собі оборонця.

Арештований: То вже краще, щоби світлий суд згодився, щоби тих сто долярів лишилося при мені, а хай я буду без оборонця.

—o—

— Пане Гешелес, як ви могли мені дати вексель того Шульвольфа, коли він уже два роки не жиє!?

— Ви дивний чоловік! А колиб він жив, то гадаєте, що він викупив би той вексель?

—o—

— Ти чого плачеш, хлопчику?

— Мій брат має вакації, а я ні!

— Як то? Чому?

— Бо я ще не ходжу до школи!

—o—

Лікар (до хорого): То ви маєте горячку і дуже велику спрагу.

Хорий: Так, пане доктор. Прошу лише увільнити мене з горячки, а зі спрагою я вже сам дам собі раду.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(52)

Перший раз за кілька місяців усмішка заграла на обличчу Джейні. „Я нагодився саме в час", казав, заспокоюючи Джейні, Тарзан. Він обережно поклав дівчину на траву відпочивати. Джейні все ще була ніби не при собі після всього пережитого й не могла опамятатися від несподіваної зустрічі в таких обставинах зі своїм Тарзаном. Вона питала кілька разів Тарзана, чи на небі вони? Він потішав її, що ні, вони обидвоє ще живі.

—o—

Тарзан розповів їй, як Туран зіпхнув його з покладу пароплава в море й як він уратувався. Тепер він знову стоїть перед нею таким самим Тарзаном, паном джунґлів, яким вона стрінула його перший раз в її життю. Джейні все твердила, що вона ніяк не може повірити, що це не сон, що все, що сталося, є дійсно реальне життя. Останніми місяцями вона так багато пережила несподіваного, що все їй здається важким сном.

Джейні підійшла близенько до Тарзана й положила свою дріжачу руку на його руку. Вона все твердила, що це сон і вона боїться проснутися, щоб не побачити перед собою страшного ножа жрекині. Нарешті вона наблизилася й попросила Тарзана поцілувати її, щоб випити до дна щастя від такого чудового й приемного сну. Тарзан не чекав, поки вона вдруге попросить поцілувати її, а могучими руками міцно обняв Джейні.

В кріпкому й щасливому поцілункові злилися обоє й обоє чудувалися, як несподівано велике щастя прийшло до них. Забули вони все, що минуло, а майбутнє стелилося їм, всипане рожами, хоч і невідоме. Сучасність була їх, хоч і таїла ще в собі багато несподіванок. Нарешті Джейні перша перервала довшу мовчанку й щасливі зітхання. Вона почала розпитувати Тарзана. ...

—o—